Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 13 | Poznań, dnia 15 lipca 1936 | ROK 16

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 | Telefon nr. 25-95

Fundusz Obrony Narodowej

Ostatni rok stoi w świecie pod znakiem wzmożonego tempa zbrojeń. Dążności tej podporządkowały się wszystkie państwa.

Również i polska racja stanu wymaga, by na polu zbrojnej gotowości do obrony kraju nie dać się innym zdystansować i własną potęgą militarną zapewnić sobie nienaruszalność granic.

Ta ambicja i ta konieczność stwarza poważny obowiązek, który na barki swe musi wziąć całe społeczeństwo. Obowiązek ten polega na czynnem, materjalnem i moralnem, poparciu planów kierowniczych czynników naszej armji.

Obowiązek ten znalazł powszechne zrozumienie, to też wezwanie Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych do współpracy z armją znalazło jaknajszerszy oddźwięk.

Wyraziło się to w poparciu zainicjowanej przez gen. Rydza - Śmigłego akcji zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej. W pracy stanęły obok siebie wszystkie dzielnice i wszystkie stany.

Obecna sytuacja zbliża do siebie dwa decydujące o przyszłości Kraju czynniki: wojsko i przemysł.

Trzeba więc dziś, aby wzajemne zrozumienie i współpraca wojska i przemysłu się maksymalnie zacieśniła, gwarantując zdrowy i pomyślny rozwój Polski.

Wezwanie gen. Rydza - Śmigłego nie może pozostać bez echa w przemyśle wielkopolskim, który zawsze w sposób jasny i dobitny dokumentował swe wysokie wyrobienie obywatelskie.

Związek Fabrykantów gorąco prosi swych członków, by wydatnie poparli Fundusz Obrony Narodowej, składając na ten cel jednorazowe ofiary, względnie deklarując składki procentowe.

O wszelkich dokonanych wpłatach, lub zadeklarowanych ofiarach, prosimy informować Związek Fabrykantów w terminie do 1 września br.

(—) **Maciejewski**, prezes.

(—) **Łyczywek** dyrektor.

Poznań, 10 lipca 1936.

Położenie gospodarcze Polski w maju 1936 r.

(w oświetleniu Banku Gospodarstwa Krajowego).

Niepomyślne objawy na rynku pieniężnym, które pod wpływem wzmożenia tezauryzacji wystąpiły w kwietniu, pociągając za sobą konieczność wprowadzenia reglamentacji dewiz, ustąpiły stopniowo w okresie sprawozdawczym. Odpływ wkładów z instytucyj kredytowych trwał jeszcze w maju, lecz w końcu tego miesiąca ustał; **w początkach czerwca w wielu instytucjach dał się zauważyć ponowny przyrost wkładów.** Wycofywane z banków kapitały **zasiliły w dużej mierze prywatny ruch inwestycyjny** — głównie budownictwo mieszkaniowe, a pozatem obracane były na lokaty rzeczowe w nieruchomościach i towarach, co wpłynęło na znaczne wzmożenie obrotów gospodarczych i podniesienie produkcji przemysłowej. Wzrost obrotów i produkcji wywołał skolei **większe zapotrzebowanie kredytowe, którego zaspokojenie natrafiało na pewne trudności,** gdyż ze względu na niepomyślny ruch wkładów banki zmuszone były do utrzymania wysokiego pogotowia kasowego. Zaznaczająca się na tem tle ciasnota gotówkowa **nie wpłynęła jednak na stan wypłacalności, która w przemyśle i handlu była nawet nieco lepszą, niż w kwietniu.** Ultimo majowe w bankach było dość ciężkie, ale poważniejszych trudności płatniczych nie było; **w pierwszej połowie czerwca natomiast zaznaczyło się wyraźne odprężenie.**

Silniejszy ruch inwestycyjno - budowlany oraz zwiększone zaopatrywanie się handlu i konsumentów w towary, wpływają pobudzająco na produkcję przemysłową, zwłaszcza w dziale dóbr produkcyjnych. **Szczególnie hutnictwo osiągnęło wysoki stan wytwórczości,** nienotowany od dłuższego czasu. **Znaczniejszą poprawę wykazuje również przetwórczy przemysł żelazny i metalowy, drzewny, ora zmineralny. Stosunkowo wysoki stan zatrudnienia utrzymał się w przemyśle chemicznym, włókienniczym i odzieżowym oraz skórniczym.** Dzięki większemu zapotrzebowaniu przemysłu **wzrósł zbyt węgla na rynku wewnętrznym.** Wywóz węgla był nieco mniejszy, **natomiast poprawił się eksport przetworów naftowych.**

Przemysł przetwórczy zwiększył zatrudnienie, dzięki czemu liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła w maju o przeszło 60.000. **Silniejsze odciążenie na rynku pracy stanowią pozatem roboty publiczne.**

Zwiększone zakupy wyrobów przemysłowych wykazuje w obecnym sezonie rolnictwo, którego sytuacja finansowa niewątpliwie wzmocniła się. **Poprawa występuje zwłaszcza w drobnem rolnictwie, które jest głównym dostawcą produktów hodowlanych. Ceny tych artykułów bowiem utrzymały się na dość korzystnym poziomie,** a częściowo nawet zwyżkowały.

Wzrost obrotów handlowych zaznaczył się w maju w dość znacznych rozmiarach, tak w handlu hurtowym jak i detalicznym. **Obroty towarowe z zagranicą były** nieco mniejsze, wykazując nadal nadwyżkę wywozu nad przywozem; **były one jednak znacznie wyższe, niż w tymże okresie r. ub.**

Ceny towarów miały naogół tenedencję zwyżkową, zwłaszcza w odniesieniu do artykułów rolnych. Jednocześnie **wzmogły się** w zawodach sezonowych **dążenia robotników do podwyżki płac.**

Ulgi w państwowym podatku przemysłowym

Niezależnie od bezzwłocznie przesłanego okólnika Związku zapoznajemy dziś czytelników dokładnie z treścią przeprowadzonych zmian.

„W związku z akcją zwalczania bezrobocia Ministerwo Skarbu w uzupełnieniu okólników z dnia 21 listopada 1935 r. L. D. V. 31634/4/35 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 33, poz. 752) i z dnia 28 lutego 1936 r. L. D. V. 37101/4/36 (Dz. Urz. Min Skarbu Nr. 6, poz. 196) na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U, R. P. z 1934 r. Nr. 76, poz. 716) zarządza, co następuje:

Przedsiębiorstwa przemysłowe, wymienione w cz. II lit. C rozdziału XVIII i XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, o ile w okresie od dnia 1 lipca 1936 r. do dnia 31 grudnia 1936 r. powiększa ilość zatrudnionych robotników ponad najwyższą normę, przewidzianą w okólnikach z dnia 21 listopada 1935 r. L. D. V. 31634/4/35 i z dnia 28 lutego 1936 r. L. D. V. 37101/4/36:

a) zwolnione będą od obowiązku dopłaty do przewidzianej w ustawie o państwowym podatku przemysłowym ceny świadectw przemysłowych wyższej kategorji.

b) niezależnie od zwolnienia od obowiązku dopłaty do ceny świadectw przemysłowych wyższej kategorji otrzymają, o ile w okresie od dn. 1 lipca 1936 r. do dnia 15 grudnia 1936 r. powiększa ilość zatrudnionych robotników ponad najwyższą normę, przewidzianą w okólnikach z dnia dnia 21 listopada 1935 r. L. D. V. 31634/4/35 i z dnia 28 lutego 1936 r. L. D. V. 37101/4/36 conajmniej przez trzy miesące, bonifikatę ceny świadectwa przemysłowego, wymaganego na rok 1936 w wysokości określonej w poniższej tabeli:

Wysokość bonifikaty %% od ceny świadectwa przemysłowego wymaganego na rok 1936 wraz ze wszystkiemi dodatkami	Zwiększenie ilości zatrudnionych robotników ponad najwyższą normę, przewidzianą w okólnikach LL D. V. 31634/4/35 i D. V. 37101/4/36 przy kategorji świadectwa przemysłowego									
				przy fabrykacji ręcznej			przy stosowaniu silników			
	II	III	IV	V	VI	VII	V	VI	VII	VIII
	Przedsiębiorstwa wymienione w cz. II lit. C rozdział XVIII taryfy:									
10%	o 70	o 25	o 10	o 5	o 2	o 1	o 3	o 2	o 1	—
20%	o 140	o 50	o 20	o 10	o 4	o 2	o 5	o 3	o 2	—
30%	o 210	o 75	o 35	o 15	o 6	o 3	o 7	o 4	o 3	o 1
40%	o 280	o 100	o 50	o 20	o 8	o 4	o 10	o 5	o 4	—
50%	o 350	o 125	o 65	o 30	o 10	o 5	o 15	o 7	o 5	—
60%	o 420	o 150	o 80	o 40	o 12	o 6	o 20	o 9	o 6	—
70%	o 490	o 175	o 95	o 50	o 16	o 8	o 25	o 11	o 7	o 2
80%	o 560	o 200	o 110	o 60	o 20	o 10	o 30	o 13	o 8	—
90%	o 625	o 250	o 125	o 70	o 25	o 12	o 35	o 15	o 10	—
100%	ponad 625	ponad 250	ponad 125	ponad 70	ponad 25	ponad 12	ponad 35	ponad 15	ponad 10	ponad 3
	Przedsiębiorstwa wymienione w cz. II lit. C rozdział XIX taryfy:									
10%	o 140	o 70	o 25	o 10	o 2	o 1	o 5	o 2	o 1	—
20%	o 280	o 140	o 50	o 20	o 4	o 2	o 10	o 3	o 2	—
30%	o 420	o 210	o 75	o 30	o 6	o 3	o 15	o 4	o 3	o 1
40%	o 560	o 280	o 100	o 40	o 8	o 4	o 20	o 5	o 4	—
50%	o 700	o 350	o 125	o 50	o 10	o 5	o 25	o 7	o 5	—
60%	o 840	o 420	o 150	o 60	o 12	o 6	o 30	o 9	o 6	—
70%	o 980	o 490	o 175	o 70	o 16	o 8	o 35	o 11	o 7	o 2
80%	o1120	o 560	o 200	o 85	o 20	o 10	o 40	o 13	o 8	—
90%	o1250	o 625	o 250	o 100	o 25	o 12	o 50	o 15	o 10	—
100%	ponad 1250	ponad 625	ponad 250	ponad 100	ponad 25	ponad 12	ponad 50	ponad 15	ponad 10	ponad 3

Bonifikaty dla przedsiębiorstw kategorji pierwszej świadectw przemysłowych przyznawane będą indywidualnie na podania składane do Ministerstwa Skarbu.

Zwolnienie od obowiązku dopłaty do ceny świadectwa przemysłowego wyższej kategorji przysługuje przedsiębiorstwom, powiększającym ilość zatrudnionych robotników zurzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań).

Bonifikata z ceny świadectwa przemysłowego dla przedsiębiorstw kat. II — VIII świadectw przemysłowych udzielana będzie przez terytorjalnie właściwy urząd skarbowy na indywidualne podania płatników, wnoszone do dnia 31 grudnia 1936 r., poparte zaświadczeniem miejscowego inspektora pracy, stwierdzającem najwyższą ilość zatrudnionych robotników w roku 1936 (do dnia 30 czerwca) oraz ilość faktycznie zatrudnionych robotników w okresie od dnia 1 lipca 1936 r. do dnia 15 grudnia 1936 r. według poszczególnych miesięcy.

O ile przedsiębiorstwo w okresie do dnia 30 czerwca 1936 r. nie zatrudniało najwyższej normy robotników, przewidzianej w okólnikach z dnia 21 listopada 1935 r. L. D. V. 31634/4/35 i z dnia 28 lutego 1936 r L. D. V. 37101/4/36, a w okresie od dnia 1 lipca 1936 r. do dnia 15 grudnia 1936 r. powiększyło stan zatrudnienia po dniu 1 lipca 1936 r. oraz najwyższą normę zatrudnienia, przewidzianą w okólnikach z dnia 21 listo-

pada 1935 r. L. D. V. 31634/4/35 i z dnia 28 lutego 1936 r. L. D. V, 37101/4/36.

Przykład:

Najwyższa ilość robotników zatrudnionych w okresie do dnia 30 czerwca 1936 r. w przedsiębiorstwie przemysłowem, wymienionem w cz. II lit C. rozdział XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, wynosiła 200 robotników.

W okresie od 1 sierpina 1936 r. do 15 grudnia 1936 r. przedsiębiorstwo zatrudniało 300 robotników. Bonifikata przysługuje w stosunku do 50 robotników (20% ceny świadectwa), ponieważ najwyższa norma zatrudnienia w myśl okólnika z dnia 28 lutego 1936 r. L. D. V. 37101/4/36 wynosiła dla przedsiębiorstwa przemysłowego kategorji IV świadectw przemysłowych — 250 robotników.

Bonifikata ceny świadectwa przemysłowego zaliczana będzie na poczet świadectwa przemysłowego na rok 1937 należnego od zakładu przemysłowego przedsiębiorstwa ubiegającego się o bonifikatę.

Podania o przyznanie bonifikat, wynikających z niniejszego zarządzenia zwalnia się na podstawie art. 123 i 213 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 14, poz. 134) od obowiązku uiszczania opłaty stemplowej, przewidzianej ustawą o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz 404).

Podsekretarz Stanu: (—) F. Świtalski

(Okólnik Min. Skarbu z 25 V. 36. L. D. V. 40074/4/36)."

Zawieszenie transferu przez Polskę.

Zawieszenie przez Polskę transferu z tytułu obsługi zagranicznych pożyczek emisyjnych stanowi w chwili obecnej przedmiot zainteresowania sfer finansowych i gospodarczych w kraju i zagranicą.

Wstrzymanie transferu będzie miało zastosowanie do wszystkich państwowych i samorządowych długów emisyjnych, wynoszących razem około 1.600 miljonów złotych. **Z obu tych tytułów Polska przekazywała ostatnio zagranicę około 100 milj. zł rocznie.** Ogólne zadłużenie państwa polskiego zagranicą wynosi 3.300 milj. zł. Z tego jednak 1.950 milj. zł — to dług wojenny i rozliczeniowy, którego nie obsługujemy od r. 1932, idąc w tej mierze za przykładem Wielkiej Brytanji i szeregu państw europejskich. **Obsługa więc długu emisyjnego państwowego obejmowała odsetki i raty amortyzacyjne od kwoty 1.450 milj. zł.** Do tego jednak trzeba zaliczyć odsetki i raty amortyzacyjne od długów emisyjnych i samorządowych. Łącznie więc z ratami amortyzacyjnemi, procentami od samorządowych pożyczek emisyjnych, **cała kwota długu, obsługiwanego dotychczas transferem wynosiła rocznie 1.600 milj. zł.**

Wstrzymanie transferu rat administracyjnych i procentów od pożyczek emisyjnych **w niczem nie zmienia wypłacania kuponów polskim właścicielom zagranicznych obligacyj państwowych.** Płatność kuponu 6-procentowej obligacji dolarowej z pożyczki t. zw. dillonowskiej, przypadająca w dniu 1 lipca r. b., będzie uiszczona po kursie 5.20 zł za dolara.

W kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że **około 30% obligacyj tej pożyczki znajduje się w ręku posiadaczy krajowych.** Jeśli chodzi o obligacje pożyczki stabilizacyjnej, to według posiadanych przez władze skarbowe informacyj, **około 53% obligacyj niezamortyzowanych tej pożyczki znajduje się również w ręku posiadaczy krajowych,** z czego znaczna część została wykupiona zagranicą i sprowadzona do kraju, a to ze względu na wielką dochodowość tego waloru. Kupon od pożyczki stabilizacyjnej, płatny 15 października r. b., będzie wykupiony po cenie 8,90 zł. Należy zaznaczyć, że posiadaczowi tego waloru przysługuje prawo wyboru płatności kuponu według relacji złotego do jednej z kilku walut, w jakich pożyczka została emitowana: dolara, funta szterlingów, franka szwajcarskiego i guldena holenderskiego.

Jak widać, zagadnienie wykupu przez skarb państwa kuponów od pożyczek zagranicznych, będących w posiadaniu właścicieli krajowych **nie jest kwestją walutową, lecz jedynie budżetową.** Z chwilą wstrzymania transferu należności dla właścicieli zagranicznych tych pożyczek, **zagadnienie walutowe, jakie dotychczas wiązało się ze sprawą spłaty tych długów upadło.**

Należności, przypadające posiadaczom zagranicznym w państwach, z któremi mamy bilans płatniczy ujemny, **będą wpłacone na specjalne rachunki,** t. zw. „zablokowane" w złotych. **Należności tych nie będzie można wywieźć także w złotych, lecz mogą być spłacane jedynie w formie nabycia przez wierzycieli zagranicznych równowartości w towarach.**

Jeżeli wierzyciele zagraniczni, mogąc zainkasować swe pieniądze w Polsce w towarach, zechcą skorzystać z tej okazji, wówczas zamiast szkodliwego, bo uszczuplającego zapasy złota transferu długów, **będziemy mieli zwiększenie eksportu,** a więc i zwiększenie zatrudnienia i produkcji, jeśli natomiast wierzyciele zagraniczni nie zechcą skorzystać z tego dodatkowego eksportu, **wówczas pieniądze, lokowane na rachunkach „zablokowanych" w Banku Polskim, pozostaną w kraju, przyczyniając się pośrednio do upłynnienia naszego aparatu kredytowego.**

Zawieszenie transferu, jak to podkreślił komunikat urzędowy z dnia 26 czerwca r. b. **jest czasowe** i życzeniem rządu jest, aby rozmowy, dotyczące wytworzonej sytuacji zostały podjęte we właściwym momencie. **Tkwi w tem wyraźna zapowiedź podjęcia rokowań o spłatę polskich długów zagranicznych w towarach, odnośnie do tych krajów, z któremi mamy ujemny bilans handlowy i płatniczy.**

Obecne zarządzenie Polski w dziedzinie transferu jest podyktowane **koniecznością energicznego wstrzymania odpływu zapasów złota.** Zarządzenie to nie jest pomyślane, jako zjawisko trwałe, lecz będzie obowiązywało na wypadek trwania nadal obecnych stosunków w dziedzinie obrotu towarowego i kredytowego.

Jubileusz p. dyr. Edwarda Machera.

W dniu 1. VII. 1936 r. obchodził p. Edward Macher Jubileusz 10-letniej pracy kierowniczej na stanowisku członka jednoosobowego zarządu Sp. Akc. „Wiepofana" Wielkopolska Odlewnia, Fabryka Narzędzi i Maszyn w Poznaniu, która dzięki niestrudzonej energji, nadzwyczajnemu wyczuciu ekonomicznemu i zmysłowi organizacyjnemu Jubilata zawdzięcza obecny swój rozwój.

Jubilat w odlewnictwie i przemyśle metalowym pracuje już od roku 1907, stając wtedy w szeregu polskiego przemysłu jako współzałożyciel firmy St. Weigt i Sp. w Łodzi łącznie ze ś. p. Stanisławem Weigtem, jednym z najwybitniejszych odlewników polskich w owym czasie.

Firma Weigt i Sp. przez ekspansję swoją do roku 1914 staje się jednem z najpoważniejszych przedsiębiorstw odlewniczych i nawiązuje liczne stosunki handlowe jako dostawca z Rosją, zapleczem gospodarczem b. Kongresówki.

Rozległe interesy te powodują, że wybuch wojny światowej zastaje p. Edwarda Machera w Rosji, gdzie — wespół z szeregiem innych Polaków — przechodzi gehennę przewrotu bolszewickiego i tylko szczęśliwemu zbiegowi okoliczności zawdzięczać należy, że Jubilat wrócić mógł do upragnionej Ojczyzny i kontynuować pracę kierowniczą w firmie St. Weigt i Sp. w Łodzi na równorzędnem stanowisku z ś. p. Edwardem Weigtem.

W roku 1926 Jubilat wchodzi w posiadanie większej części akcji Sp. Akc. „Wiepofana" w Poznaniu i powołany zostaje uchwałą Rady Nadzorczej tej Spółki jako członek jednoosobowego Zarządu.

Na eksponowanem tem stanowisku prowadzi p. Edward Macher ster zakładów tej Spółki poprzez okres prosperity, i depresja oraz kryzys gospodarczy nie zdołały wybić większego piętna na kierowanem przez Jubilata przedsiębiorstwie dzięki wybitnemu wyczuciu przez niego sytuacji gospodarczej i specjalnej umiejętności dostosowywania się do ogólnej konjunktury.

Zalety te oraz niestrudzona energja Jubilata przyczyniają się do ogromnego rozwoju S. R. „Wiepofana" w ciągu ostatnich kilku lat i to mimo niezbyt sprzyjających warunków oólno-gospodarczych. Przedsiębiorstwo zatrudnia obecnie 180 ludzi.

Jubilatowi zawdzięcza S. A. „Wiepofana" również swój rozwój wszerz przez wprowadzenie nowych artykułów, które w obecnej chwili znajdują ogromny popyt między innemi przy prowadzonych przez samorządy miejskie inwestycjach.

Jubilat — poza pracą zawodową — bierze również czynny udział w pracy społecznej i jest m. i. członkiem Stowarzyszenia Techników w Łodzi i członkiem Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie.

Do składanych Jubilatowi niewątpliwie licznych gratulacyj pragniemy dołączyć również nasze szczere życzenia dalszej owocnej pracy na niwie gospodarczej.

Skarb. - Finanse

Obowiązek uzasadniania odpisów amortyzacyjnych.

Na podstawie § 14 pkt. 7 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. 4, poz. 301 z 1936 r.) władze skarbowe mogą żądać od płatników, którzy w myśl obowiązujących przepisów obowiązani są do prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych przedstawienia — tabeli amortyzacyjnej. W tabeli tej powinna być uwidoczniona wartość poszczególnych przedmiotów majątkowych, od której uskuteczniane są odpisy z tytułu zużycia.

Poznańska Izba Skarbowa ustaliła już wzory tabel amortyzacyjnych, jednak przy tegorocznych rewizjach ksiąg przedstawiania tabel amortyzacyjnych zasadniczo żądać nie będzie. Izba Skarbowa przychyliła się do wniosków Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, idących w tym kierunku, żeby przedsiębiorstwom pozostawić na zaprowadzenie tabel amortyzacyjnych dość długi okres czasu, przyczem ustalono, że tabele te winny być założone począwszy od tegorocznych zamknięć bilansowych (na 31. 12. 1936 lub gospodarczy łamany rok 1935/36). Ponadto Izba Przemysłowo - Handlowa zabiega o to, żeby Ministerstwo Skarbu wydało wzór tabel dla całego terenu Państwa — z tem, żeby zależnie od indywidualnych warunków przedsiębiorstw dopuszczalne były także tabele amortyzacyjne według innych schematów.

Zwracając na powyższe uwagę, Izba Przemysłowo-Handlowa komunikuje jednocześnie, że zapewne z początkiem jesieni będzie już w możności przesłać organizacjom gospodarczym projekt tabel amortyzacyjnych z odpowiedniem pouczeniem co do ich prowadzenia. Do tego czasu radzi Izba Przemysłowo - Handlowa wstrzymać się z zaprowadzeniem tabel amortyzacyjnych (o ile przedsiębiorstwo ich nie założyło), a to celem uniknięcia zbędnych prac.

Do wymiaru państwowego podatku dochodowego za rok podatkowy 1936 (operacyjny 1935) żądać będą władze już w roku bieżącym przy rewizji ksiąg większych przedsiębiorstw wykazania ciągłości i wysokości odpisów amortyzacyjnych i to wstecz do bilansu złotowego (roku 1924), t. j. do pierwszego okresu oszacowania przedmiotów w stałej walucie (przedsiębiorstwa otrzymają w tej sprawie odpowiednie wezwania).

Innemi słowy, w roku bieżącym przedsiębiorstwa, mające siedzibę na terenie Izby Skarbowej w Poznaniu, nie będą obowiązane do wykazywania przebiegu amortyzacji poszczególnych przedmiotów, a jedynie obowiązane będą do sporządzenia na podstawie bilansów zestawień za poszczególne lata wartości tych grup przedmiotów, które amortyzują się według tej samej stawki amortyzacyjnej oraz wysokości faktycznie uskutecznionych odpisań za poszczególne lata, n. p. dla nieruchomości, których stopa amortyzacji wynosi 2%, zestawienie wyglądać miałoby w sposób następujący:

					odpisy amortyzacyjne
rok	1924	wartość	zł	100.000	zł 2.000
„	1925	„	„	98.000	„ 2.000
„	1926	„	„	96.000	„ 2.000
„	1927	„	„	94.000	„ 2.000
„	1928	„	„	92.000	., 2.000

Zauważyć należy przytem, że sposób odpisania amortyzacji dopuszczalny jest także bezpośrednio od każdoczesnej wartości przedmiotów, n. p. maszyny, które amortyzują się w stosunku 10% rocznym; wartość ich w 1924 r. wynosiła 90.000, — w 1925 r. — wartość ich figurowała w bilansie w wysokości 81.000 zł, w 1926 r. — 72.900 zł, w 1927 r. 64.610, i t. d., t. j. po odliczeniu corocznej amortyzacji.

Jeżeli w tej samej grupie przedmiotów wartość powiększyła się czy to przez dokup, remonty i t. p., to wówczas amortyzację przeprowadzać należy od tej zwiększonej wartości, n. p. w 1926 r. maszyny figurowały w bilansie w kwocie 50.000 zł, w 1927 r. odpisano 10%, czyli wartość ich wynosi 45.000 zł, w 1928 r. dokupiono maszyn za 2.000 zł, czyli, że wartość ogólna maszyn wynosi 47.000 zł i od tej wartości należy przeprowadzić amortyzację — 10% — 42.300 zł.

Podkreślić więc należy, że w roku bieżącym dla wymiaru państwowego podatku dochodowego za rok podatkowy 1936 (operacyjny 1935) przedsiębiorstwa ograniczyć się mają tylko do zestawienia wartości bilansowych poszczególnych grup przedmiotów, oraz corocznych odpisów amortyzacyjnych dla tych grup, co stanowić ma uzasadnienie wartości bilansowych, przyjętych do bilansu za 1935 r. operacyjny, względnie gospodarczy (łamany 1934/35) i wyjściowych, które później mają stanowić wartość podstawową do mających być założonych tabel amortyzacyjnych.

Zaznacza się, że wyżej omawiane odnosi się do przedsiębiorstw, które tabel amortyzacyjnych nie założyły. O ile przedsiębiorstwo prowadzi już tabele amortyzacyjne, wówczas nie należy sporządzać już odnośnych zestawień, a tylko zawiadomić odnośny Urząd Skarbowy, że prowadzi się tabele amortyzacyjne i podać od jakiego czasu.

Zwrot nadpłaconych podatków oraz kosztów egzekucyjnych.

Art. 125 nowej ordynacji wyborczej z dnia 1. 10. 1934 r. postanawia, że sumy nadmiernie lub nienależnie wpłacone w podatkach, dodatkach, odsetkach od zaległości, grzywnach i kosztach egzekucyjnych, powinny być zaliczone na poczet innych należności, które uiścić zobowiązany jest płatnik a w razie ich braku muszą być mu zwrócone w gotówce.

Wobec tego, że nowa ordynacja podatkowa nie traktuje jako nadpłat jedynie dobrowolnie uiszczonych przez płatnika kwot z tytułu świadectw przemysłowych albo kart rejestracyjnych za wyjątkiem dobrowolnego wykupienia dwu lub więcej świadectw przemysłowych albo kart rejestracyjnych na to samo przedsiębiorstwo, uważać należy za nadpłaty, które muszą być zaliczone na poczet innych należności lub zwrócone w gotówce, kwoty, powstałe na koncie płatnika wskutek obniżenia podatku przez władzę odwoławczą.

Jeżeli dalej płatnik nie wniósł odwołania od niesłusznie nałożonego na niego podatku, lub władza odwoławcza nie uwzględniła odwołania, natenczas niema mowy o nadpłatach i płatnik nie może domagać się ich zwrotu.

Płatnik ma również prawo domagać się zwrotu kosztów egzekucyjnych, przypadających od kwot nadmiernie lub zbytecznie uiszczonych, jakkolwiek § 3 art. 123 ordynacji podatkowej orzeka, że umorzenie podatku w całości lub w części pociąga za sobą umorzenie w odpowiednim stosunku dodatków i należności ubocznych za wyjątkiem kosztów egzekucyjnych, umorzenie których nastąpić może jedynie w drodze osobnego aktu. Stwierdzić jednak trzeba, że przepis ten odnosi się jedynie do umorzeń, uzależnionych od osobnego uznania władzy podatkowej ze względu na niekorzystne położenie gospodarcze podatnika.

Konwersja pożyczek.

Ministerstwo Skarbu rozesłało do izb skarbowych i urzędów skarbowych okólnik, dotyczący przeprowadzenia konwersji szeregu pożyczek wewnętrznych na 4% pożyczkę konsolidacyjną. (O konwersji tej pisaliśmy już obszernie w „Życiu Gospodarczem").

Na podstawie tego okólnika kasy urzędów skarbowńch przystąpią z dniem 15 lipca do konwersji następujących pożyczek: 1) 5-proc. państwowej renty ziemskiej serji I, 2) 4-proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej, 3) 3-proc. premjowej pożyczki budowlanej serji I, 4) 6-proc. pożyczki narodowej — na 4-procentową pożyczkę konsolidacyjną.

Obligacje 4-proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej, oraz obligacje 3-proc. premjowej pożyczki budowlanej serji I, mogą być przedkładane do konwersji bez kuponów. Obligacje 6-proc. pożyczki narodowej przedłożone do konwersji muszą posiadać wszystkie kupony od nr. 6, nie potrzebują posiadać kuponu nr. 5, którego płatność miała miejsce 1 lipca b. r. Obligacje 5-proc. państwowej renty ziemskiej serji I, mogą być do konwersji przedkładane bez kuponu nr. 17, którego płatność miała miejsce dnia 1 czerwca b. r. Przy obligacjach tych pozbawionych odpowiednich kuponów (pożyczka narodowa nr-u 5, a państwowa renta ziemska nr-u 17) będa wydawane skonwertowane obligacje pożyczki konsolidacyjnej bez pierwszych 2 kuponów, płatnych 15 lipca i 15 listopada br.

Do konwersji będą przyjmowane obligacje pożyczki narodowej tylko od pierwonabywców (na których nazwiska były obligacje wystawione), od legitymowanych spadkobierców, oraz tych posiadaczy pochodnych, którzy nabyli obligacje na zasadzie przelewu, zgodnie z zasadami o obrocie obligacjami pożyczki.

W terminie późniejszym nastąpi z urzędu konwersja pożyczek państwowych, przechowywanych tytułem kaucji i wadjów do dyspozycji władz i urzędów.

Ulgi w podatku od nieruchomości dla nowowznoszonych budowli.

W art. 1 wszystkich trzech ustaw o ulgach dla nowowznoszonych budowli, a mianowicie ustawy z dnia 22. 9. 1922 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 88, poz. 786), rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 12. 9. 1930 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 64, poz. 508) oraz ustawy z dnia 24. 3. 1933 r. („D . Ust. R. P." Nr. 22, poz. 173) termin początkowy ulg podatkowych w podatku od nieruchomości określony jest jednolicie, a mianowicie „od chwili chociażby tylko częściowego użytkowania" nowowzniesionych budowli, jak również części nadbudowanych i przybudowanych, a zatem od terminu, od którego budowle te stają się przedmiotem podatkowym.

Oprócz tego w artykule tym zastrzeżony jest warunek ukończenia powyższych budowli do końca 1940 roku.

Z zestawienia powyższych postanowień prawnych z postanowieniami, zawartemi w § 18 p. p. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego z dn. 7/VI 1934 r. do wymienionej wyżej ustawy z dn. 24/III 1933 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 55, poz. 494), wynika, że użyte w p. p. 1 i 2 powyższego pararagrafu wyrazy „ukończono" wzgl. „ukończone rozumieć należy jako użyte w miejsce wyrazów „wzięte chociażby tylko w częściowe użytkowanie".

Nadto w § 3 wspomnianego rozporządzenia wykonawczego zawarte jest postanowienie, że podanie o ulgę w podatku od nieruchomości winno być wniesione w ciągu 60 dni, licząc od dnia, w którym rozpoczęło się chociażby tylko częściowe użytkowanie budynku.

Ponieważ sposób prawidłowego obliczania powyższego terminu nasuwa wątpliwości, przeto Ministerstwo Skarbu (okólnik z dn. 20/VI 1936 r. L. D. V 31954/3/36) wyjaśniło, że termin ten obliczać należy w sposób, wskazany w art. 140 § I ordynacji podatkowej z dn. 15/III 1934 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 14/1936, poz. 134).

Kalendarzyk podatkowy na miesiąc lipiec.

5-go. Termin wpłacenia podatku od energji elektrycznej za czas od 16 do 30 czerwca.

7-go. Termin wpłacenia potrąconego pracownikom podatku dochodowego (Dział II) od uposażeń służbowych, emerytur, rent i wynagrodzeń za najemną pracę oraz specjalnego podatku od wynagrodzeń wypłacanych z funduszów publicznych.

20-go Termin wpłacania podatku od energji elektrycznej za czas od 1 do 15 lipca.

25-go. Termin płatności zaliczki miesięcznej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za miesiąc czerwiec przez przedsiębiorstwa I i II kategorji handlowej oraz w przedsiębiorstwach I—V kategorji przedsiębiorstw przemysłowych, prowadzących księgi handlowe.

25-go. Termin wpłacenia II zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego za rok podatkowy 1936 przez przedsiębiorstwa prowadzące dobrowolnie prawidłowe księgi handlowe (uproszczone), o ile zaliczka za II kwartał nie została już uiszczona przez przedsiębiorstwa przy miesięcznych wpłatach za miesiąc kwiecień, maj i czerwiec r. b.

Nadto winny być uiszczone:

a) wszelkie podatki, których termin płatności upływa w miesiącu czerwcu — to zn. w 30 dniu po doręczeniu nakazów płatniczych;

b) podatki rozłożone na raty i t. p.

Targi i Wystawy.

Wystawa przemysłu metalowego i elektrotechnicznego.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyraziło zgodę na udzielenie odznaczeń państwowych wystawcom W.M.E. Nadawać odznaczenia będzie Ministerstwo Przemysłu i Handlu na wniosek komisji sędziowskiej Wystawy.

Głównie na użytek zwiedzających zostanie wydany obszerny Katalog Wystawy, składający się z trzech części.

W celu obniżenia kosztów i usprawnienia przewozów na Wystawie Zarząd Wystawy zawarł umowę z firmami: C. Hartwig i A. Wróblewski i S-ka, na przewóz eksponatów na W.M.El.

„Regulamin Transportowy“, który dokładnie omawia warunki i sposób przewozu eksponatów, rozesłany będzie wszystkim wystawcom.

Ponadto Zarząd Wystawy zawarł umowę z T-wem Ubezpieczeń „Przezorność“ S. A., na mocy której wystawcy będą mogli zabezpieczyć swoje eksponaty. Szczegóły warunków tego zabezpieczenia będzie zawierał specjalny druk, który będzie wkrótce rozesłany do wszystkich firm biorących udział w Wystawie.

Biuro Wystawy posiada nowe numery telefonów: telefon ogólny — 702-15, propaganda i katalog 842-50, administracja terenów i referat budowlany — 842-50 dodatkowy, dyrekcja 713-60.

Handel zagraniczny.

Zniesienie sankcyj antywłoskich.

Podczas ostatniej sesji Ligi Narodów dokonano zniesienia antywłoskich sankcyj handlowych.

Sankcje te weszły w życie w połowie listopada ub. roku, tak, że obowiązywały ogółem przez 7 i pół miesięcy.

Znaczna większość państw dokonała zniesienia sankcyj w oparciu o wspólnie zredagowany protokół. Polska natomiast za pośrednictwem Ministra Spraw Zagranicznych indywidualnie zapowiedziała zniesienie już na kilka dni wcześniej.

Ostatecznie zniesienie dokonane zostało przez rozporządzenie Rady Ministrów, odwołujące dekret Prezydenta R. P. z 16 listopada 1935, oraz rozporządzenie Ministra Skarbu (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 51, poz 366) — o zniesieniu specjalnych ograniczeń obrotu towarowego z Włochami oraz posiadłościami włoskiemi.

Pertraktacje z Francją.

Pertraktacje z Francją mające na celu zawarcie nowego traktatu handlowego, jak dotąd, nie zostały sfinalizowane.

Dnia 10. bm. upłynął czas obowiązywania dotychczasowej umowy, wypowiedzianej przez Polskę, jednakże na podstawie porozumienia pertraktujących delegacyj, dotychczasowy stan utrzymano w formie prowizorjum na dni 15, t. j. do 25 lipca br.

Rejestracja należności za towary, wywiezione przed 25 maja 1936 r. lub po 25 maja, o ile wywóz nastąpił bez zaświadczeń walutowych.

Eksporterzy, którzy dokonali wywozu zagranicę i do W. M. Gdańska bez zaświadczeń walutowych, a terminy płatności za ten wywóz przypadają po dniu 20-go kwietnia 1936 r., **obowiązani są zarejestrować należności w Polskim Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego w Warszawie, a ponadto wykazać, że należności te zaofiarowali do skupu.**

Rozporządzenie Ministra Skarbu z 14 maja 1936 r. mówi o wywozach dokonanych przed 25 maja 1936 r. Ponieważ jednakże i po tej dacie eksporterzy mogli dokonać wywozu bez zaświadczeń walutowych, a to w tych przypadkach, gdzie nadanie do przewozu miało miejsce przed 25 maja b. r., przeto obowiązek rejestracji spoczywa na wszystkich eksporterach, którzy dokonali wywozu bez zaświadczeń walutowych.

Obowiązków tych eksporter winien dopełnić w następujący sposób:

1. Wypełnić w dwóch egzemplarzach „Zgłoszenie wywozowe“ (oryginał i kopja), które dotyczy rejestracji

należności za dokonany wywóz. Jeżeli eksporter zgłasza cały szereg należności, może do zgłoszenia wywozowego załączyć jeden szczegółowy wykaz, ażeby nie wypełniać szeregu zgłoszeń.

2. Z chwilą wpływu należności za wywóz, eksporter winien zażądać od banku dewizowego potwierdzenia zaofiarowania waluty do skupu na egz. V kompletu „zgłoszenie wywozowe". Zgłaszając się do banku, eksporter winien podać numer zgłoszenia wywozowego, nadany przez instytucję, w której to zgłoszenie złożył.

Zgłaszając się do banku eksporter winien wyjaśnić, czy zaofiarowane przez niego pokrycie stanowi regulację częściową, czy też ostateczną, dokonanego wywozu.

Jeżeli eksporter otrzymał należność po 26 kwietnia 1936 r., ale przed zgłoszeniem wywozu, w takim razie należy również zażądać potwierdzenia tego faktu od banku dewizowego.

W takich przypadkach, gdzie eksporter nie może zaofiarować waluty do skupu, ponieważ otrzymuje pokrycie za towar w inny sposób, niż w dewizach, winien jest jednak zażądać potwierdzenia od banku dewizowego. Potwierdzenie to ma na celu skontrolowanie, czy eksporter uzyskał pokrycie w sposób zgodny z przepisami dewizowemi. Jeżeli bank dewizowy odmówi takiego potwierdzenia, winien zwrócić się z odpowiedniemi dokumentami do Centrali Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego.

Instytucja, upoważniona Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z 15 maja 1936 r. do doręczenia zaświadczeń walutowych (między innemi P. Z. P. M.), przyjmuje zgłoszenia wywozowe od eksporterów, umieszczając na nich nr. serji i nr. kolejny.

Oryginał zgłoszenia, po ewentualnem skontrolowaniu cen i załączanych dokumentów, przesyła instytucja Centrali Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego, kopję zwraca eksporterowi. Na nr. serji i nr. kolejny, który instytucja umieściła na kopji, powołuje się eksporter w banku dewizowym i w korespondencji.

Eksporterzy mogą rejestrować należności bezpośrednio w Polskiem Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego.

Różne.

Obniżka ceny soli.

Z dniem 1 lipca br. weszło w życie rozporządzenie Ministra Skarbu, ustalające nowy cennik soli.

Od tej daty detaliczna cena soli szarej, przeznaczonej do bezpośredniego spożycia przez ludzi, ulega dalszej zniżce o 2 gr. na 1 kg. Obecnie więc sól kuchenna biała powinna być w sklepach sprzedawana po 32 gr., a szara po 20 gr. za 1 kg., przyczem sprzedawcy detaliczni nie mają prawa pobierać żadnych dodatkowych opłat za opakowanie, a ich zysk handlowy mieści się w rabacie, jaki obowiązani są im udzielić hurtownicy.

Tylko za najwyższy gatunek soli kuchennej, sprzedawany w monopolowych kartonowych opakowaniach, mogą być pobierane ceny wyższe, t. j. po 46 gr. za paczkę 1-kilogramową i po 25 gr. za paczkę półkilogramową.

Nowy cennik ustala również ceny innych rodzajów soli, a więc przeznaczonej do celów przemysłowych, hodowlano-rolniczych i innych, określając szczegółowo, czy ceny te rozumieć należy wraz z opakowaniem, czy bez, czy w miejscu sprzedaży, czy też w miejscu odbioru przez nabywców.

Wydawnictwa.

Od 1 lipca obowiązują nowe przepisy prawa wekslowego i czekowego.

Jak już kilkakrotnie donosiliśmy na łamach naszego pisma od 1 lipca wchodzi w życie nowe prawo wekslowe i czekowe ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr. 37 z dnia 11 maja br. Nowe przepisy różnią się w niektórych wypadkach dość znacznie od przepisów dotychczas obowiązujących. Na czasie zatem wyszło Prawo wekslowe i Prawo czekowe z objaśnieniami Adwokata Michała Howorki, opartemi na bogatem orzecznictwie. Książkę uzupełniają przepisy kodeksu postępowania cywilnego, skomentowane wszechstronnie w sposób umożliwiający zrozumienie całokształtu postępowania nakazowego. Ponadto wydawnictwo zawiera przepisy o opłatach stemplowych. Całość uzupełniają wzory wekslu trasowanego, własnego, czeku oraz następujące wzory pism procesowych, dotyczące wekslu i czeku. Są to: pozew w postępowaniu nakazowem, zażalenie na odmowę wydania nakazu, wniosek o ograniczenie wykonalności, zarzuty przeciw nakazowi z wnioskiem o wstrzymanie wykonalności, cofnięcie pozwu z zrzeczeniem się roszczeń, cofnięcie zarzutów, zlecenie egzekucji na zabezpieczenie, zlecenie egzekucji z nakazu zaopatrzonego w klauzulę natychmiastowej wykonalności, skarga na czynność kom. sądowego, zażalenie co do kosztów nakazu i wniosek o uznanie wekslu za umorzony. Na końcu broszury znajdują się obszerne skorowidze. Alfabetyczny (11 stron) i rzeczowy 2 str. Książkę wydała Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu i kosztuje 2,50 zł w broszurze, a 3,50 zł w oprawie.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.